

T.C.

DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2011/2342
Karar No : 2017/4399

Tarih : 22.06.2018
Sayı : 4724
SDP : 640

Davacılar : 1-Attila BAŞOĞLU
2-Muradiye BAŞOĞLU
3-Levent Hüseyin BAŞOĞLU
4-Hüseyin BAŞOĞLU
Vekilleri : Av. Ümit ÖZATA, Av. Ömer ÖZTÜRK
Kale Mah. Gazi Cad. No:19/206 - SAMSUN

Davalı : Rekabet Kurumu
Üniversiteler Mah. 1597. Cad. No:9 Bilkent / ANKARA
Vekili : Av. Dr. Nagehan ÖZSEYHAN - Aynı adreste

Davanın Özeti : Rekabet Kurulu'nun (Kurul) 09.02.2011 tarih ve 11-08/160-52 sayılı kararının davacılara ilişkin kısmının; kendilerinin maliki olduğu taşınmazın Pelit Petrol Ürünleri Nakliye Turizm ve Sanayi Ticaret Limited Şirketi'ne (Pelit) kiralandığı, Pelit şirketinin Shell&Turcas Petrol A.Ş. (Shell) ile bayilik sözleşmesi imzaladığı, daha sonra söz konusu bayilik sözleşmesi ile ilgili olarak Pelit şirketinin Shell lehine tapuda alt kira sözleşmesini şerh ettirdiği, Rekabet Kurumu'nun sektöre ilişkin kararları üzerine Shell ile Pelit'in kira sözleşmesinin süresini kısalttığı, Rekabet Kurumu'nun söz konusu kira sözleşmesinin süresinin kısaltılması işlemi yeni bir anlaşma olarak nitelendirerek hatalı karar verdiği, Pelit'in Shell ile yeni bir bayilik sözleşmesine muvafakat edilmediği, mahkeme kararı ile Pelit şirketinin anılan taşınmazdan tahliyesine karar verildiği, tahliye kararı ile dava konusu Kurul kararının çeliştiği ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Ahmet ASYA'nın Düşüncesi : Davanın reddine karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Abdullah ARTUNÇ'un Düşüncesi : Davacılar, Samsun ili, Atakum ilçesi, Büyükoyumca Köyü, 1821 ada, 1 parselde bulunan maliki buldukları taşınmaz için Pelit Petrol Ürünleri Nakliye Turizm ve Sanayi Ticaret Limited Şirketi ile The Shell Company Of Türkiye Şubesi arasında akdedilen bayilik sözleşmesinin 18.09.2010 tarihinden sonra uygulanmayacağına, Pelit Petrol Ürünleri Nakliye Turizm ve Sanayi Ticaret Limited Şirketi ile The Shell Company Of Türkiye Şubesi arasındaki bayilik sözleşmesine istinaden The Shell Company Of Türkiye Şubesi lehine tesis edilen 05.06.2002 tarih ve 25644 yevmiye numaralı kira hakkının 18.09.2010 tarihinden sonra terkin edilmesine ve maliki oldukları taşınmazla ilgili The Shell Company Of Türkiye Şubesi lehine konulmuş tüm haklardan ari olarak kendilerine teslim edilmesine için yapmış oldukları başvurunun reddine ilişkin 09.02.2011- tarih ve 11-08/160-52 sayılı Rekabet Kurulu kararının iptali istenilmektedir.



T.C.

DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No : 2011/2342

Karar No : 2017/4399

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 1. maddesinde, bu Kanun'un amacı; mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hâkim olan teşebbüslerin bu hâkimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamak olduğu belirtilmiş, 4. maddesindeki düzenleme ile bir mal ve hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma veya kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri yasaklanmıştır.

4054 sayılı Kanun'un "Muafiyet" başlıklı 5. maddesinde ise, maddede sayılan şartların tamamının gerçekleşmesi durumunda, teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararlarının 4. madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verilebileceği; muafiyet belirli bir süre için verilebileceği gibi, muafiyetin verilmesi belirli şartların ve/veya belirli yükümlülüklerin yerine getirilmesine bağlanabileceği; Kurul'un, şartların gerçekleşmesi hâlinde, belirli konulardaki anlaşma türlerine bir grup olarak muafiyet tanınmasını sağlayan ve bunların şartlarını gösteren tebliğler çıkarabileceği hükmü getirilmiştir.

Rekabet Kurulu'nca, Kanun'un 4. maddesi hükümlerinin uygulanmasından grup olarak muaf tutulmanın koşullarını belirlemek amacıyla çıkarılan, 2003/3 ve 2007/2 sayılı Rekabet Kurulu Tebliğleri ile Değişik 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (Tebliğ) ile üretim veya dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren iki ya da daha fazla teşebbüs arasında belirli mal veya hizmetlerin alımı, satımı veya yeniden satımı amacıyla yapılan anlaşmalar -dikey anlaşmalar- bu Tebliğ'de belirtilen koşulları taşıması kaydıyla, Kanun'un 4. maddesindeki yasaklamadan Kanun'un 5. maddesinin üçüncü fıkrasına dayanılarak grup olarak muaf tutulmuştur.

"Rekabet Etmeme Yükümlülüğü" ise alıcının (bayinin) anlaşma konusu mal veya hizmetlerle rekabet eden mal veya hizmetleri üretmesini, satın almasını satmasını ya da yeniden satmasını engelleyen doğrudan veya dolaylı her türlü yükümlülük olarak tanımlanmıştır.

14.07.2002 tarih ve 24815 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren 2002/2 sayılı "Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği"ne 2003/3 sayılı Tebliğ ile eklenen Geçici Maddede, bu Tebliğ'in yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılmış olan anlaşmaların 2002/2 sayılı Tebliğ'de öngörülen grup muafiyetinden yararlanabilmesi için bu Tebliğ'in yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içerisinde 1. madde ile getirilen değişikliğe uygunluğunun sağlanması gerekeceği, bu süre içinde anlaşmalara 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde öngörülen yasaklamaların uygulanmayacağı belirtilmiştir.

Anılan mevzuat hükümlerinin incelenmesinden; mal ve hizmet piyasasındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hâkim olan teşebbüslerin bu hâkimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin tesisini sağlamakla görevli olan davalı idarenin; bu görevini mevzuat hükümleri çerçevesinde yerine getirmesi gerektiği açık olup, görev ve yetki sınırlarını aşan konularda da karar veremeyeceği tartışmasızdır.



T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2011/2342
Karar No : 2017/4399

Dava dosyasının incelenmesinden; Samsun ili, Atakum ilçesi, Büyükoyumca Köyü, 1821 ada, 1 parselde bulunan davacıların maliki buldukları taşınmazın Pelit Petrol Ürünleri Nakliye Turizm ve Sanayi Ticaret Limited Şirketi'ne 20.05.2002 başlangıç tarihli 20.05.2012 tarihine kadar sürecek kira sözleşmesi ile kiralandığı, bu kira sözleşmesine dayalı olarak Pelit Petrol Ürünleri Nakliye Turizm ve Sanayi Ticaret Limited Şirketi tarafından Shell ile aralarında bayilik sözleşmesi imzalandığı, davacının 26.10.2010 tarihli dilekçesi ile davalı Kurum'a şikâyetinde bulunması üzerine yapılan incelemede; Shell tarafından davalı idareye sunulan 13.05.2002 tarihinde Samsun 5. Noterliği tarafından onaylanan 15 yıl süreli kira sözleşmesinin mevcut olduğunun anlaşıldığı, diğer yandan Shell ile Pelit arasındaki ilişkinin davalı idare tarafından dikey ilişki olarak kabul edildiği ve dikey ilişkinin 18.09.2010 tarihinde sona erecek nitelikte olduğu, ancak Shell ile Pelit arasında 01.07.2010 tarihinde 5 yıl süreli yeni bir bayilik sözleşmesi imzalandığı ve Pelit ile imzalanan tapuya şerhli alt kira sözleşmesinin 01.07.2015 tarihine kadar kısaltıldığı, bütün bu hususlar gözetilerek davalı idarenin taraf iradelerinin ve taraflar arasındaki dikey ilişkinin yenilenmiş olduğuna karar vererek 4054 sayılı Kanun kapsamında herhangi bir işlem yapılmadığına karar vermesi üzerine bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Dava konusu olayda, davacının davalı idareye yaptığı şikâyetin temelini; maliki olduğu taşınmazı kiraya verdiği dava dışı 3. kişi olan Pelit Petrol Ürünleri Nakliye Turizm ve Sanayi Ticaret Limited Şirketi ile aralarında kira sözleşmesinden kaynaklanan anlaşmazlık olduğu görülmekte olup, söz konusu ihtilafın adli yargı yerinde dava konusu edildiği anlaşılmaktadır. Bu duruma göre, dosyadaki belgelerden Shell ile Pelit Şirketi arasındaki ilişkinin dikey ilişki olduğu, davacı ile dava dışı Shell ve Pelit Şirketleri arasında bir dikey ilişki bulunmadığı anlaşıldığından, davacının şikâyet dilekçesinde ileri sürdüğü özel hukuk ilişkisinden kaynaklanan ihtilafın çözümünde davalı idarenin yetkili ve görevli olmadığı sonucuna varılmış olup, bu nedenle davacının şikâyetinin reddine ilişkin işlemde hukuka ve mevzuat hükümlerine aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü:

Dava, Rekabet Kurulu'nun 09.02.2011 tarih ve 11-08/160-52 sayılı kararının davacılara ilişkin kısmının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 1. maddesinde, bu Kanun'un amacının; mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hâkim olan teşebbüslerin bu hâkimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetimleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamak olduğu belirtilmiştir; 2. maddesinde, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde mal ve hizmet piyasalarında faaliyet gösteren ya da bu piyasaları etkileyen her türlü teşebbüsün aralarında yaptığı rekabeti engelleyici, bozucu ve kısıtlayıcı anlaşma, uygulama ve

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No : 2011/2342

Karar No : 2017/4399

kararlar ile piyasaya hâkim olan teşebbüslerin bu hâkimiyetlerini kötüye kullanmaları ve rekabeti önemli ölçüde azaltacak birleşme ve devralma niteliğindeki her türlü hukukî işlem ve davranışlarının, rekabetin korunmasına yönelik tedbir, tespit, düzenleme ve denetlemeye ilişkin işlemlerin bu Kanun kapsamına gireceği kurala bağlanmış; "Tanımlar" başlıklı 3. maddesinde, "Teşebbüs", piyasada mal veya hizmet üreten, pazarlayan, satan gerçek ve tüzel kişilerle, bağımsız karar verebilen ve ekonomik bakımdan bir bütün teşkil eden birimler; "Teşebbüs Birliği" ise, teşebbüslerin belirli amaçlara ulaşmak için oluşturduğu tüzel kişiliği haiz ya da tüzel kişiliği olmayan her türlü birlikler olarak tanımlanmış; 4. maddesinde, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu kurala bağlanmış; 6. maddesinde, bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hâkim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanması hâlinin hukuka aykırı ve yasak olduğu belirtilmiş; 27. maddesinin (a) bendinde ise, bu Kanun'da yasaklanan faaliyetler ve hukukî işlemler hakkında, başvuru üzerine veya re'sen inceleme, araştırma ve soruşturma yapmak, bu Kanun'da düzenlenen hükümlerin ihlâl edildiğinin tespit edilmesi üzerine, bu ihlâllere son verilmesi için gerekli tedbirleri alıp bundan sorumlu olanlara idarî para cezaları uygulamak Kurul'un görevleri arasında sayılmıştır.

Belirtilen yasal düzenlemeler uyarınca, Rekabet Kurumu tarafından 4054 sayılı Kanun'da öngörülen görev ve yetkilerin kullanılabilmesi, şikâyetin konusu hususlarının bu Kanun kapsamında incelenebilecek olmasına bağlı bulunduğundan, Kurul tarafından, şikâyetin Kanun kapsamında olmadığı tespit edilmesi hâlinde, 4054 sayılı Kanun'un 42/2. maddesi uyarınca başvurunun reddine karar verilebileceği kuşkusuzdur.

Dosyanın incelenmesinden, Samsun ili, Atakum ilçesi, Büyükyumca Köyü; 1821 ada, 1 parselde bulunan davacıların maliki buldukları taşınmazın Pelit şirketine 20.05.2002 başlangıç tarihli 20.05.2012 tarihine kadar sürecek kira sözleşmesi ile kiralandığı, bu kira sözleşmesine dayalı olarak Pelit şirketi ile Shell arasında bayilik sözleşmesi imzalandığı, davacıların 26.10.2010 tarihli dilekçe ile davalı Kurum'a şikâyetle bulunmaları üzerine yapılan incelemede, Shell tarafından davalı idareye sunulan, 13.05.2002 tarihinde Samsun 5. Noterliği tarafından onaylanan 15 yıl süreli kira sözleşmesinin mevcut olduğunun anlaşıldığı, diğer yandan Shell ile Pelit arasındaki ilişkinin davalı idare tarafından dikey ilişki olarak kabul edildiği ve dikey ilişkinin 18.09.2010 tarihinde sona erecek nitelikte olduğu, ancak Shell ile Pelit arasında 01.07.2010 tarihinde 5 yıl süreli yeni bir bayilik sözleşmesi imzalandığı ve Pelit ile imzalanan tapuya şerhli alt kira sözleşmesinin 01.07.2015 tarihine kadar kısaltıldığı, bütün bu hususlar gözetilerek dava konusu Kurul kararıyla taraf iradelerinin ve taraflar arasındaki dikey ilişkinin yenilenmiş olduğu gerekçesiyle 4054 sayılı Kanun kapsamında herhangi bir işlem yapılmasına gerek bulunmadığına karar verilmesi üzerine bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.



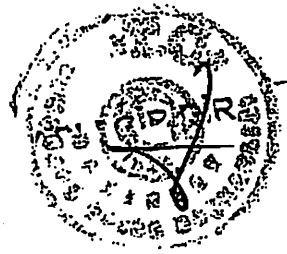
T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2011/2342
Karar No : 2017/4399

Davacıların şikâyet başvuru dilekçesinde ileri sürdüğü iddialar incelendiğinde, şikâyetin konusunun dava dışı Pelit şirketinin davacılarla olan kira sözleşmesini aşacak şekilde Shell ile bayilik sözleşmesi imzalaması olduğu, davacılarla Shell arasında rekabet etmeme yükümlülüğü içeren herhangi bir dikey ilişkinin bulunmadığı, Shell ile Pelit arasında akdedilen sözleşmelerin de rekabeti nasıl ihlâl ettiğine ilişkin herhangi bir iddiaya yer verilmediği, dava dilekçesinde beyan edildiği üzere Pelit şirketinin Shell lehine sağladığı alt kira ilişkisinin Samsun Sulh Hukuk Mahkemesi'nde dava konusu edildiği anlaşıldığından, 4054 sayılı Kanun kapsamında olmadığı anlaşılan başvurunun reddine yönelik dava konusu Kurul kararında hukuka aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, davanın **REDDİNE**, ayrıntısı aşağıda gösterilen toplam 174,30-TL yargılama giderinin davacılar üzerinde bırakılmasına, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 1.800-TL vekâlet ücretinin davacıardan alınarak davalı idareye verilmesine, posta gideri avansından artan tutarın kararın kesinleşmesinden sonra davacılarla iadesine, kararın tebliğ tarihini izleyen 30 (otuz) gün içerisinde Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'na temyiz yolu açık olmak üzere, 27.12.2017 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Nevzat	Zümrüt	Doç. Dr. Gürsel	İlker	Fatih Mehmet
ÖZGÜR	ÖDEN	ÖZKAN	SERT	ALKIŞ

Yargılama Giderleri :
Toplam Harç : 108,30-TL
Posta Gideri : 66,00-TL
Toplam : 174,30-TL



10/17